



Quicksan Wnb soorten Be- stemmingsplan Marknesse



*b*uro *b*akker adviesburo voor ecologie



Quickscan Wnb soorten Bestemmingsplan Marknesse

Opdrachtgever

Gemeente Noordoostpolder

Contactpersoon

Dhr. A. Klijnsstra

Status

Definitief

Datum

13 december 2017

Vrijgave

Dagmar Heidinga

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Wettelijk kader	5
1.2 Onderzoeksmethode	6
1.3 Ligging en beschrijving plangebied	6
1.4 Planbeschrijving	8
2 Resultaten en effecten	9
2.1 Vogelrichtlijnsoorten	9
2.2 Habitatrichtlijnsoorten	9
2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten	12
3 Conclusie	14
3.1 Conclusie beschermde soorten	14
3.2 Benodigde vervolgstappen	14
4 Literatuur en bronnen	17

1 | Inleiding

Gemeente Noordoostpolder wil bedrijventerrein de Expansie ten oosten van Marknesse verder ontwikkelen. De uitbreiding vindt in zuidoostelijke richting plaats. Buro Bakker heeft in 2007 een Quickscan uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten flora en fauna en een nader onderzoek naar de rugstreeppad uitgevoerd in het gebied.. De gemeente Noordoostpolder vraagt een update van deze quickscan. De quickscan is al ruim 10 jaar oud. Een volledig nieuwe quickscan is daarom uitgevoerd.

Deze quickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde flora en fauna zijn aanwezig of kunnen in het plangebied en omgeving aanwezig zijn?
- Kunnen de geplande werkzaamheden negatieve effecten hebben op beschermde flora en fauna?
- Zo ja, welke effecten kunnen optreden en welke maatregelen zijn dan nodig om deze negatieve effecten te voorkomen?
- Indien schade niet volledig is te vermijden, welke vervolgstappen zijn dan aan de orde?

1.1 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet. Met deze quickscan vindt de toetsing aan het onderdeel soorten van de Wet natuurbescherming plaats.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden: -

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de verdragen Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Een aantal vogelsoorten valt dan zowel onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn als onder de Habitatrichtlijn. Het beschermingsregime van Habitatrichtlijnsoorten is ten aanzien van verstoring strenger dan die van Vogelrichtlijn soorten. Voor vogels die vermeld staan in de Vogelrichtlijn geldt dat verstoring tijdens het broedseizoen geen overtreding van de wet inhoudt, mits de verstoring geen wezenlijke invloed heeft op de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor vogels die genoemd worden in de verdragen van Bonn en Bern geldt dat zij tijdens het broedseizoen niet mogen worden verstoord. Los van het beschermingsregime blijft het doden van vogels, beschadigen en/of vernielen van nesten een overtreding van de wet.

De lijst 'jaarrond beschermde nesten' die onder de Flora- en faunawet is opgesteld, is ook onder de Wnb geldig. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Flevoland het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Flevoland heeft voor

de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.2 Onderzoeksmethode

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het plangebied. Hiervoor is bronnenonderzoek en een veldbezoek uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd (zie ook hoofdstuk 4).

Veldonderzoek

Op 31 oktober 2017 is een verkenning in het plangebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied) uitgevoerd door een ecooloog van Buro Bakker. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Tevens zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd. Hierbij zijn steekproefsgewijs de watergangen bemonsterd met behulp van een schepnet.

1.3 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt ten zuidoosten van Marknesse. Het sluit aan op het huidige bedrijventerrein de Expansie. Ten noorden van het plangebied liggen de Voorsterweg en de N331. Ten zuiden van het plangebied ligt de Zwolse vaart. Het noordelijk deel van het plangebied is al ontwikkeld. Hier is het bedrijf Hulleman trucks gevestigd. Het terrein van dit bedrijf is bijna volledig verhard en wordt verder voor de quicksan buiten beschouwing gelaten omdat in dit deel geen nieuwe ontwikkelingen plaats vinden.

Het plangebied bestaat grotendeels uit akkerland van het agrarisch bedrijf Van 't Zet. Er worden bieten geteeld en een deel is ingezaaid met haver. Om het akker gebied lopen smalle waterhoudende watergangen waarvan de westelijke en noordelijke kwel gevoed worden. In het westen van het plangebied ligt een voormalig gronddepot. Inmiddels is dit depot dicht gegroeid met riet en wilgenstruiken. De oeverstrook van de Zwolse vaart en een deel van het water valt ook binnen de begrenzing. Figuur 1 is de globale begrenzing van het plangebied weergegeven. De foto's geven een indruk van het plangebied.



Figuur 1 Globale begrenzing van het plangebied.



Foto 1 Plangebied vanuit het noordoosten



Foto 2 Plangebied vanuit het zuidwesten



Foto 3 *De noordelijke watergang*



Foto 4 *Het voormalig gronddepot*

1.4 Planbeschrijving

Het akkerland wordt ontwikkeld tot een bedrijventerrein. Een inrichtingsschets is niet verkregen. De verwachting is dat er wegen worden aangelegd, gebouwen worden gebouwd en dat de sloten structuur verandert. Mogelijk wordt het gebied eerst opgehoogd.

2 | Resultaten en effecten

Dit hoofdstuk beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Per beschermingsregime zijn de effecten beschreven en getoetst aan de Wet natuurbescherming. Vervolgens zijn de eventuele vervolgstappen aangegeven. In dit hoofdstuk is een onderscheid gemaakt in Vogelrichtlijnsoorten (paragraaf 2.1), Habitatrichtlijnsoorten (paragraaf 2.2) en Nationaal beschermde soorten (paragraaf 2.3).

2.1 Vogelrichtlijnsoorten

2.1.1 Broedvogels

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het onderzoeksgebied geen jaarrond beschermde nesten en/of broedvogels van jaarrond beschermde nesten waargenomen. Door het ontbreken van bomen en gebouwen is de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

Overige broedvogels

Het plangebied is grotendeels akkerland dat geschikt is als broedhabitat is voor soorten als gele kwikstaart en scholekster. In de smalle stroken gras rondom het bedrijf Hulleman zou graspieper kunnen broeden. Het voormalig zanddepot is verruigd en geeft broedmogelijkheden voor vogelsoorten van ruigtes zoals grasmus en fitis, maar ook minder kritische soorten zoals merel en winterkoning. Langs de Zwolse vaart in de smalle rietstrook kunnen soorten als rietgors en rietzanger broeden.

Effecten en vervolg

Jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat zij hun nestplaatsen en/of hun vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond in gebruik hebben, of hier jaarlijks weer naar terugkeren. Deze nesten vallen jaarrond onder het beschermingsregime van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming voor soorten van de Vogelrichtlijn of onder artikel 3.5 voor soorten van de Habitatrichtlijn (zie paragraaf 2.2.2).

Door de afwezigheid van geschikte broedplekken zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze jaarrond beschermde nesten uit te sluiten.

Overige broedvogels

In het plangebied is geschikte broedgelegenheid aanwezig voor een aantal vogels. (Opzettelijke) verstoring van Vogelrichtlijnsoorten is alleen toegestaan als er geen wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de soorten. Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. Dit betekent dat alle werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen mogen plaatsvinden. De werkzaamheden kunnen plaatsvinden tussen 1 augustus en 15 maart.

2.2 Habitatrichtlijnsoorten

2.2.1 Planten

Aanwezige soorten

Er zijn vier planten beschermd onder de Habitatrichtlijn (HR), te weten: drijvende waterweegbree, groenknolorchis, kruipend moerasscherm en zomerschroeforchis. Deze soorten komen alleen in

zeer specifieke milieus voor en zijn afhankelijk van kalkrijke, voedselarme en vochtige tot natte omstandigheden met kwelinvloed. De beschermde planten van de Habitatrichtlijn eisen voedselarme en extensief beheerde omstandigheden. Daarvan is in het plangebied geen sprake en daardoor is het plangebied (on)geschikt voor planten van de Habitatrichtlijn.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van geschikte groeiplaatsen, zijn negatieve effecten uitgesloten. Omdat effecten zijn uitgesloten zijn vervolgstappen voor beschermde flora niet aan de orde.

2.2.2 Broedvogels

Aanwezige soorten

Jaarrond beschermde nesten

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen in het plangebied.

Overige broedvogels

De volgende vogels zoals benoemd en beschreven in paragraaf 2.1 vallen óók onder de Habitatrichtlijn en kunnen in het plangebied tot broeden komen: gele kwikstaart, graspieper, grasmus, fitis en winterkoning.

Effecten en vervolg

Een deel van de aanwezige broedvogels (zie paragraaf 2.1) vallen ook onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. Vogels die onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn vallen mogen niet worden verstoord tijdens het broedseizoen. Verstoring van broedvogels tijdens het broedseizoen dient dan ook geheel te worden voorkomen. De effecten en benodigde vervolgstappen staan beschreven in paragraaf 2.1.

2.2.3 Vleermuizen

Uit bronnen onderzoek (NDFF) blijkt dat er geen gegevens van beschermde soorten in het plangebied en in de directe omgeving zijn.

Aanwezige beschermde soorten

Verblijfplaatsen

Vleermuizen verblijven in bomen en/of gebouwen. In het plangebied zijn bomen met geschikte holtes en gebouwen afwezig. Daardoor ontbreken verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Essentiële vliegroutes

Essentiële vliegroutes, die verblijfplaatsen en foerageergebied verbinden, bestaan uit lijnvormige structuren, zoals bomenrijen en watergangen. Van bomenrijen is geen sprake en de watergangen zijn te smal en kaal om als vliegroute te kunnen dienen. De Zwolse vaart deels binnen het plangebied kan wel een onderdeel van een vliegroute zijn. Soorten als water- en meervleermuis kunnen gebruik maken van deze vliegroute.

Essentieel foerageergebied

Vleermuizen maken gebruik van groenelementen zoals tuinen, bomenrijen, luwte van gebouwen en parken, die in de omgeving in ruime mate voorhanden zijn. Het plangebied zelf is erg open van karakter en zal door de meeste soorten gemeden worden. Essentieel en onmisbaar foerageergebied is daarom niet aanwezig in het plangebied. De Zwolse vaart deels binnen het plangebied kan wel foerageergebied zijn voor water- en meervleermuis.

Effecten en vervolg

Het plangebied is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.

Effecten op verblijfplaatsen zijn derhalve niet te verwachten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

In het plangebied wordt een vliegroute verwacht. De Zwolse vaart dat deels in het plangebied ligt kan een essentiële vliegroute zijn. Negatieve effecten op deze vliegroute moeten vermeden worden. Er wordt vanuit gegaan dat de werkzaamheden bij daglicht plaatsvinden. Met de inrichting van het plangebied moet rekening worden gehouden met deze potentiële vliegroute. Er mag geen lichtuitstraling plaats vinden over de Zwolse vaart. De rietstrook moet hiertoe behouden blijven. Een eenvoudige oplossing om lichtuitstraling te voorkomen is het plaatsen van een bomensingel zoals rondom de aangrenzende kavel van beheer maatschappij Mulders is gedaan.

Het plangebied is geen essentieel foerageergebied van vleermuizen. Negatieve effecten zijn niet te verwachten. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

2.2.4 Grondgebonden zoogdieren

Aanwezige beschermde soorten

In de bekende verspreidingsgegevens en uit de NDFF blijkt dat de beschermde soort otter voor komt in de nabijheid van het plangebied. Er zijn waarnemingen bekend van één otter in de Steenwijker tocht. Deze watergang ligt aan de noordzijde van de N331 ten noorden van het plangebied. Deze watergang is weinig geschikt als leefgebied voor otters. Er wordt dan ook van uit gegaan dat het om een zwervend dier gaat afkomstig van de kernpopulaties in zuidoost-Friesland en Overijssel. De watergangen in het plangebied zijn totaal ongeschikt voor otters. Ze zijn veel te smal en ondiep en liggen te midden van intensief beheerd akkerland. Het plangebied is geen functioneel leefgebied van otters. Ook andere beschermde soorten grondgebonden zoogdieren kunnen worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt habitat en bovendien zijn er geen waarnemingen in de omgeving bekend.

Effecten en vervolg

De geplande werkzaamheden leiden niet tot negatieve effecten op grondgebonden zoogdieren. Vervolgstappen zijn zodoende niet aan de orde.

2.2.5 Amfibieën

Aanwezige beschermde soorten

Uit de bekende verspreidingsgegevens (NDFF) blijkt dat de beschermde soort rugstreeppad voor komt in het plangebied.

In 2007 en 2012 zijn larven en eisenoren aangetroffen in de watergang die van de Zwolse vaart via het westen van het plangebied vervolgens om het bedrijf Hullemans richting het noordoosten loopt. Ook heeft een ecooloog van Buro Bakker in 2007 een juveniele rugstreeppad in het plangebied aangetroffen. Volgens de heer van 't Zet wiens erf grenst aan het plangebied, zijn de padden in het najaar op zijn erf te vinden en hoort hij in het voorjaar en voorzomer de kenmerkende roep. Hij geeft aan dat de soort in aantal lijkt af te nemen.

Het voormalig gronddepot waar de soort onder meer is aangetroffen is als landhabitat inmiddels te verruigd. Ook is het bedrijf Hullemans verder ontwikkeld en zijn er nauwelijks nog zandige delen aanwezig. De rugstreeppad is een pionierssoort die snel een kaal en zandig gebied kan koloniseren, maar ook naar verloop van tijd weer verdwijnt.

De watergang waar voortplanting van de soort is geconstateerd in 2012 is onveranderd. De heer van 't Zet schoont deze watergangen al decennia lang twee maal per jaar. Ook zijn er vrij veel muizenholen in de oevers te vinden waar de rugstreeppad gebruik van kan maken. Op enkele plekken zijn in het plangebied langs het bedrijf van Hullen kleine zandhopen en bulten met grind en puin gestort waar de soort zich kan verschuilen. Het intensief beheerde akkergebied is ongeschikt als landhabitat.

Ondanks dat het plangebied minder geschikt lijkt dan in 2007 kan het niet worden uitgesloten dat de soort zich voortplant in de onveranderde watergang en dat er marginaal landhabitat aanwezig is.

Het is goed mogelijk dat de soort langzaam uit het plangebied verdwijnt en zich heeft verspreid naar bijvoorbeeld de aangelegde geïsoleerde poel ten oosten van discotheek Chez Andre die mogelijk in

het voortplantingsseizoen lang genoeg waterhoudend is. Overigens is deze poel ook aan het dichtgroeien, waardoor het in geschiktheid als leefgebied voor de rugstreeppad afneemt. De aangrenzende volkstuintjes en in de omgeving voorkomende zandige delen bieden in de landfase van de padden veel geschikte verblijfplaatsen.

Overige recent aangelegde waterpartijen in de omgeving zijn niet geschikt als voortplantingsbiotoop. Het advies van Buro Bakker in 2007 was om deze toen nog te graven waterpartijen vrij van vis te houden. Tijdens het veldbezoek zijn deze waterpartijen bemonsterd. Er zijn meerder soorten vis aangetroffen waaronder ook een roofvis als baars. De nieuw aangelegde waterpartijen zijn hierdoor niet geschikt als voortplantingsbiotoop.

Effecten en vervolg

Wanneer de watergangen worden vergraven kan voortplantingswater worden vernietigd. Wanneer landdelen rondom het bedrijf van Hullen worden vergraven kan landhabitat worden vernietigd. Het vernietigen van het habitat van de rugstreeppad is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Om de aanwezigheid van de rugstreeppad aan te tonen of uit te sluiten is een nader onderzoek naar rugstreeppadden vereist. Tijdens dit onderzoek wordt inzichtelijk gemaakt welk belang de watergangen en het land hebben als leefgebied voor de soort.

2.2.6 Reptielen, vissen, insecten en ongewervelden

Aanwezige beschermde soorten

De aanwezigheid van (beschermde) reptielen, insecten en ongewervelden van de Habitatrichtlijn kan op voorhand worden uitgesloten. Dit omdat omstandigheden zoals geschikte vegetatie, rivieren en vennetjes ontbreken binnen het plangebied. Ook ontbreken waarnemingen in de NDFF.

Effecten en vervolg

Vanwege het ontbreken van waarnemingen en geschikte omstandigheden voor beschermde reptielen, vissen, insecten en ongewervelden, zijn effecten uitgesloten en vervolgstappen niet aan de orde.

2.3 Nationaal (Andere) beschermde dier- en plantensoorten

Voor Nationaal beschermde reptielen, dagvlinders, libellen en ongewervelden en planten ontbreekt geschikt habitat.

Aanwezige beschermde soorten

Zoogdieren

In de verspreidingsgegevens en de NDFF komt de beschermde soort steenmarter voor. Het plangebied is, op het voormalig zanddepot na, erg open van karakter waardoor geschikte verblijfplaatsen ontbreken. Het voormalig zanddepot is grondig geïnspecteerd op eventuele verblijfplaatsen. Er zijn ook in dit voormalig depot geen geschikte verblijfplaatsen aangetroffen. Er zijn geen locaties waarbij een steenmarter tijdens een regenbui droog blijft.

Het plangebied zelf is ongeschikt voor grondgebonden zoogdieren. In de omgeving van het plangebied is geschikt habitat aanwezig voor een aantal nationaal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zoals: egel, bosmuis en veldmuis. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling.

Amfibieën

Op basis van verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van de bastaardkikker, bruine kikker, kleine watersalamander en gewone pad in het plangebied niet uit te sluiten. De gewone pad is tijdens het veldbezoek in het voormalig zanddepot onder houten platen aangetroffen. Voor deze soorten geldt een algehele vrijstelling.

Vissen

Op basis van de bekende verspreidingsgegevens worden geen beschermde vissen verwacht. Tijdens een steekproefsgewijze bemonstering van de watergangen in het plangebied is de tiendoornige stekelbaars aangetroffen. De bemonsterde watergangen zijn smal, ondiep en hebben weinig waterplanten waardoor ze ongeschikt zijn als leefgebied voor de meeste soorten vissen.

Effecten en vervolg

Door het ontbreken van geschikte verblijfplaatsen zijn negatieve effecten op de Nationaal beschermde soort steenmarter niet aan de orde.

Voor de overige aanwezige Nationaal beschermde soorten geldt conform de verordening uitvoering Wet natuurbescherming provincie Flevoland 2016, een algehele vrijstelling. Eventuele schade aan soorten, waarvoor een vrijstelling geldt, hoeft niet te worden gecompenseerd. Wel is op deze soorten de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

3 | Conclusie

3.1 Conclusie beschermde soorten

Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- De aanwezige watergangen worden mogelijk nog steeds gebruikt als voortplantingsbiotoop van de habitatrichtlijnsoort rugstreeppad.
- In de oevers van de watergangen zijn veel muizenholen aangetroffen, ook zijn op enkele locaties zand, grint en puinhopen aangetroffen waar de rugstreeppad zich kan verschuilen en het plangebied aangemerkt kan worden als geschikt landhabitat.
- In en rond het plangebied is geschikt broedbiotoop voor een aantal broedvogels van de Habitatrichtlijn en/of Vogelrichtlijn aanwezig zoals: gele kwikstaart, scholekster, graspieper, grasmus, fitis, merel en winterkoning.
- De Zwolse Vaart (deels binnen het plangebied) wordt mogelijk gebruikt als vliegroute voor vleermuizen.
- Uitvoering tijdens het broedseizoen kan verstoring of vernietiging van nesten betekenen voor de broedvogels in het plangebied en in de directe omgeving;
- Er moet rekening worden gehouden met aanwezige vliegroutes van vleermuizen over de Zwolse vaart. Met de inrichting van het plangebied en tijdens de uitvoeringsfase moet uitstraling van licht over het wateroppervlak worden voorkomen.
- Voor overige mogelijk in het plangebied aanwezige soorten egel, bosmuis, veldmuis, bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt een vrijstelling. Voor deze soorten is de zorgplicht van kracht (Wet natuurbescherming artikel 1.11).

3.2 Benodigde vervolgstappen

- Het plangebied is mogelijk nog steeds leefgebied van de habitatrichtlijnsoort rugstreeppad. Een nader onderzoek naar deze soort is noodzakelijk.
 - Onderzoek naar rugstreeppadden vindt plaats doormiddel van 3 bezoeken in de periode half april tot en met mei waarbij geluisterd wordt naar kooractiviteit van de padden. Aanvullend kan in de wateren in de periode juni tot en met augustus gezocht worden naar eisnoeren en larven en kunnen enkele hopen zand, grind en puin worden onderzocht op volwassen padden.
- Omdat in het plangebied zowel Vogelrichtlijnsoorten als Habitatrichtlijnsoorten voorkomen, dient verstoring tijdens het broedseizoen geheel te worden voorkomen. Om negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op de aanwezige broedvogels te voorkomen, dient te worden gewerkt buiten het broedseizoen (buiten de periode 15 maart t/m 31 juli).
- Uitstraling van verlichting op de Zwolse Vaart moet zoveel mogelijk worden beperkt, vanwege de mogelijke aanwezigheid van een vliegroute van vleermuizen.
- Voor soorten waarvoor een vrijstelling geldt, is de zorgplicht van kracht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Dit kan door de werkzaamheden als volgt uit te voeren:
 - Werk in één richting. Hierdoor kunnen eventuele grondgebonden zoogdieren zelfstandig het gebied verlaten.

- Om doding/beschadiging van watergebonden fauna te voorkomen, worden de werkzaamheden uitgevoerd in de richting van watergangen die gehandhaafd blijven
- De werkzaamheden worden uitgevoerd bij een watertemperatuur van niet hoger dan 20 graden Celsius en niet lager dan 4 graden Celsius. De luchttemperatuur moet boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergang. Takken, strooisellagen en bladhopen in de directe omgeving van het plangebied worden niet verwijderd, maar ontzien, in verband met mogelijke overwinteringsplaatsen van amfibieën.
- De bagger wordt minimaal 1 dag naast de watergang gedeponeerd zodat insecten en amfibieën terug naar de watergang kunnen kruipen.

4 | Literatuur en bronnen

- Buro Bakker (2007); Toetsing Flora- en faunawet voor een uitbreiding van een bedrijventerrein te Marknesse. Buro Bakker adviesburo voor ecologie B.V. te Assen, in opdracht van Gemeente Noord-oostpolder
- Buro Bakker (2007); Toetsing Flora- en faunawet en aanvullend onderzoek naar het voorkomen van de rugstreepad voor een uitbreiding van een bedrijventerrein te Marknesse. Buro Bakker adviesburo voor ecologie B.V. te Assen, in opdracht van Gemeente Noordoostpolder
- Kennisdocument Rugstreepad, Versie 1.0, Bij 12, juli 2017
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 30 oktober 2017.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2017. Vleermuisprotocol 2017.
- Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017), Netwerk Groene Bureaus, 2017

Websites

www.zoogdiervereniging.nl

www.vogelbescherming.nl

www.sovon.nl

www.ravon.nl



Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

Drs. D.E. Heidinga

Rapportage

BSc E.J. Slot

Veldwerk

BSc E.J. Slot

Kwaliteitscontrole

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2017); Quicksan Bestemmingsplan
Marknesse. Rapport p17228, Assen.

Foto's: E.J. Slot